

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

© 2017 МІРОШНИЧЕНКО В. О.

УДК 336.7

Мірошниченко В. О. Сучасний стан фінансового потенціалу аграрних підприємств

Метою статті є дослідження сучасного стану фінансового потенціалу аграрних підприємств. Визначено головні джерела формування фінансового потенціалу аграрних підприємств. Проведено аналіз динаміки складу та ефективності власного капіталу аграрних підприємств Херсонської області. Обґрунтовано, що для зміцнення фінансового потенціалу аграрних підприємств необхідно збільшити частку резервного капіталу господарюючих суб'єктів. Виявлено зміцнення коефіцієнта ризику власного капіталу, але за коефіцієнтом захисту власного капіталу встановлено спадну тенденцію. Такі зміни є підтвердженням необхідності зміцнення фінансового потенціалу аграрних підприємств шляхом збільшення часток додаткового та резервного капіталів. Проведено діагностику фінансового потенціалу за фінансовою звітністю 12 типових аграрних підприємств Херсонської області. Встановлено, що фінансовий потенціал досліджуваних підприємств класифікується як високий, але йому притаманна спадна динаміка.

Ключові слова: фінансовий потенціал, аграрні підприємства, власний капітал, фінансові ресурси, показники фінансового потенціалу аграрних підприємств.

Рис.: 2. **Табл.:** 5. **Бібл.:** 10.

Мірошниченко Вікторія Олександрівна – аспірантка, Херсонський державний аграрний університет (вул. Стрітенська, 23, Херсон, 73006, Україна)
E-mail: viki_mir@ukr.net

УДК 336.7

UDC 336.7

Мірошниченко В. А. Современное состояние финансового потенциала аграрных предприятий

Целью статьи является исследование современного состояния финансового потенциала аграрных предприятий. Определены главные источники формирования финансового потенциала аграрных предприятий. Проведен анализ динамики состава и эффективности собственного капитала аграрных предприятий Херсонской области. Обосновано, что для укрепления финансового потенциала аграрных предприятий необходимо увеличить долю резервного капитала хозяйствующих субъектов. Выявлено укрепление коэффициента риска собственного капитала, но по коэффициенту защиты собственного капитала установлена нисходящая тенденция. Такие изменения подтверждают необходимость укрепления финансового потенциала аграрных предприятий путем увеличения доли дополнительного и резервного капиталов. Проведена диагностика финансового потенциала финансовой отчетности 12 типовых аграрных предприятий Херсонской области. Установлено, что финансовый потенциал исследуемых предприятий классифицируется как высокий, но ему присуща нисходящая динамика.

Ключевые слова: финансовый потенциал, аграрные предприятия, собственный капитал, финансовые ресурсы, показатели финансового потенциала аграрных предприятий.

Рис.: 2. **Табл.:** 5. **Библ.:** 10.

Мірошниченко Вікторія Олександрівна – аспірантка, Херсонський державний аграрний університет (ул. Стрітенська, 23, Херсон, 73006, Україна)

E-mail: viki_mir@ukr.net

Miroshnychenko V. O. The Current Status of the Financial Potential of Agrarian Enterprises

The article is aimed at studying the current status of the financial potential of agrarian enterprises. The main sources of formation of the financial potential of agrarian enterprises have been determined. An analysis of dynamics of the composition and efficiency of the equity capital of agricultural enterprises in the Kherson region was carried out. It has been substantiated that in order to strengthen the financial potential of agrarian enterprises it is necessary to increase the share of the reserve capital of economic entities. An increase in the risk ratio for equity capital has been identified, but a downward tendency has been determined as to the equity protection ratio. Such changes confirm the need to strengthen the financial potential of agrarian enterprises by increasing the share of additional and reserve capital. A diagnostics of the financial potential of reporting in terms of 12 typical agricultural enterprises in the Kherson region has been carried out. It has been determined that financial potential of the enterprises studied can be classified as high, although with the decreasing dynamics.

Keywords: financial potential, agrarian enterprises, equity capital, financial resources, indicators of the financial potential of agrarian enterprises.

Fig.: 2. **Tbl.:** 5. **Bibl.:** 10.

Miroshnychenko Viktoriya O. – Postgraduate Student, Kherson State Agricultural University (23 Stritenska Str., Kherson, 73006, Ukraine)

E-mail: viki_mir@ukr.net

Фінансовий потенціал аграрних підприємств має важливе значення для розвитку вітчизняної економіки. Порушення позитивної динаміки розвитку економічної системи країни висвітлили нагальні проблеми та існуючі перспективи розвитку вітчизняної економіки. Особлива роль у даному процесі належить саме аграрному сектору, тому доцільно проводити аналіз стану фінансового потенціалу аграрних підприємств у контексті сучасного розвитку вітчизняної економічної системи.

Питання дослідження фінансового потенціалу аграрних підприємств знаходиться у площині наукових інтересів вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема О. Гудзь, І. Залісько, Т. Клименко, В. Опаріна [5], Н. Прокopenko [6], П. Стецюка, Н. Танклевської [8] та інших.

Натомість, у контексті динамічних змін економічної системи країни, потребує детальної уваги оцінка сучасного стану фінансового потенціалу аграрних підприємств.

Метою статті є аналіз сучасного стану фінансового потенціалу аграрних підприємств.

Особлива роль у визначенні сучасного стану фінансового потенціалу аграрних підприємств належить окресленню можливих джерел їх формування [6; 8]. Головними джерелами варто назвати власний капітал, чистий прибуток, позикові ресурси, інвестиції тощо. Власний капітал, як базове джерело формування фінансового потенціалу, забезпечує виконання всіх фінансових і виробничих зобов'язань аграрних підприємств, підтримує його функціональність та створює умови для якісного розвитку підприємства [2; 10, с. 29]. Виявлено, що про-

тягом 2011–2015 рр. обсяг власного капіталу аграрних підприємств України збільшився у 2,5 разу і становив 275,3 млрд грн [2]. Протягом аналізованого періоду суттєвих змін складові власного капіталу аграрних підприємств Херсонської області не зазнавали (табл. 1).

тися до 0,099 у 2015 р. Такі зміни є підтвердженням необхідності зміцнення фінансового потенціалу аграрних підприємств шляхом збільшення часток додаткового та резервного капіталів. Звернемо увагу також на коефіцієнт захисту статутного капіталу, нормативний показник

Таблиця 1

Склад та ефективність власного капіталу аграрних підприємств Херсонської області, млн грн

Назва	Рік						Середнє
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Власний капітал, усього	3153,7	4385,9	4806,9	5452,3	6367,4	9764,9	5655,2
у тому числі:							
статутний капітал	798,4	846,9	1054,7	1184,2	1387,5	1492,1	1127,3
додатковий капітал	898,5	988,1	843,1	871,1	864,7	1120,5	931,0
резервний капітал	137,5	241,6	279,3	344,2	402,7	591,5	332,8
нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1356,4	2337,3	2654,9	3091	3594,4	6603,7	3273,0
неоплачений та вилучений капітал	37,2	28,1	25	38,2	45,9	43	36,2
Показники ефективності власного капіталу							
коефіцієнт захисту власного капіталу	0,128	0,151	0,123	0,122	0,106	0,099	0,122
коефіцієнт ризику власного капіталу	2,044	2,567	3,283	3,486	4,024	4,704	3,351
коефіцієнт захисту статутного капіталу	0,172	0,285	0,265	0,291	0,290	0,396	0,283

Джерело: розраховано за даними [1].

Середнє значення даного показника протягом 2010–2015 рр. знаходилося на рівні 5,6 млрд грн, з яких 1,1 млрд грн припадало на статутний капітал, 931 млн грн – на додатковий капітал, обсяг резервного капіталу становив 332,8 млн грн, а найбільше значення відноситься на нерозподілений прибуток (непокритий збиток).

Звернемо увагу, що формування фінансового потенціалу аграрних підприємств потерпає від значних фінансово-економічних і природних ризиків [3], одним із можливих варіантів протистояння якому варто назвати зростання обсягу резервного капіталу, яке було виявлено протягом 2010–2015 рр. у структурі балансу аграрних підприємств Херсонської області. Так, у звітному році обсяг резервного капіталу становив 137,5 млн грн, а у 2015 р. він зріс більш, ніж у 4 рази і становив 591,5 млн грн.

Аналізуючи ефективність використання власного капіталу аграрних підприємств як джерела формування фінансового потенціалу, виявлено зміцнення коефіцієнта ризику, нормативне значення якого становить більше 0,5 пункту: так, у 2010 р. він становив 2,004, а у 2015 р. досягнув найвищого значення – 4,704; середній рівень становить 3,351 пункту. Натомість коефіцієнт захисту власного капіталу має спадну тенденцію: у 2010 р. його значення становило 0,128 пункту, але, починаючи із 2011 р., значення показника почало знижува-

якого становить більше 0,25 [9]. Невідповідність значення було виявлено у 2010 р., протягом останніх років він зміцнювався і у 2015 р. становив 0,396, що в середньому за досліджуваний період становить 0,283 і відповідає нормативному значенню. Звідси слідує, що фінансовий потенціал, який формується у тому числі за рахунок власного капіталу, має високі можливості для розвитку.

Формування фінансового потенціалу аграрних підприємств є безперервним процесом, який потребує ретельної уваги менеджменту господарюючого суб'єкта [5]. Тому з метою визначення сучасного стану фінансового потенціалу аграрних підприємств було проаналізовано такі коефіцієнти: фінансової незалежності ($K_{авт.}$), фінансової залежності ($K_{зал.}$), забезпеченості власними оборотними засобами (K_o), самофінансування ($K_{самоф.}$), загальної ліквідності ($K_{заг.лік.}$), швидкої ліквідності ($K_{шв.лік.}$), абсолютної ліквідності ($K_{абс.лік.}$). Крім того, було проаналізовано рентабельність сукупних активів ($P_{сук.ак.}$), рентабельність власного капіталу ($P_{вл.кап.}$) та ефективність використання активів для виробництва продукції ($E_{ак.}$) [7]. Дослідженнями було охоплено 12 типових аграрних підприємств різних організаційно-правових форм Херсонської області. Керуючись вимогами діючого законодавства щодо комерційної таємниці [4], назва підприємств відображається в зашифрованому вигляді.

Відповідно до даних щодо діяльності аграрних підприємств Херсонської області встановлено нерівно-

мірність рівня індикаторів фінансового потенціалу. Так, високий рівень був характерним у 2013–2015 рр. для коефіцієнта фінансової незалежності, коефіцієнта забезпеченості власними оборотними засобами, коефіцієнта самофінансування та швидкої ліквідності (табл. 2). Низькою протягом досліджуваного періоду була ефективність використання активів для виробництва продукції, а також у 2013–2014 рр. коефіцієнт абсолютної ліквідності та у 2013 р. рентабельність сукупних активів. Значення інших індикаторів знаходилося на середньому рівні. Отримані дані віддзеркалюють у цілому високий рівень фінансового потенціалу, але разом з тим акцентують увагу на неефективній політиці щодо його управління.

високий рейтинг для фінансового потенціалу аграрних підприємств у 2013–2015 рр. характеризував коефіцієнт швидкої ліквідності (від 0,837 у 2013 р. до 1,408 у 2015 р.). Показник коефіцієнта абсолютної ліквідності залишався низьким у 2013–2014 рр. (відповідно 0,065 та 0,075 пункту), а у 2015 р. досягнув значення 0,124 пункту, що свідчить про його зміцнення до середнього рівня. Для коефіцієнта загальної ліквідності виявлено зростання від середнього значення у 2013–2014 рр. (1,509–1,634 пункту) до високого рівня у 2015 р. (2,095 пункту). Середнє значення коефіцієнта загальної ліквідності становило 1,746 пункту, коефіцієнта швидкої ліквідності – 1,064 пункту, а коефіцієнта абсолютної ліквідності – 0,088 пункту.

Таблиця 2

Динаміка індикаторів фінансового потенціалу аграрних підприємств (у цілому в Херсонській області)

Найменування показника	Рік						У середньому	Відхилення (+/-)
	2013		2014		2015			
	значення	рівень	значення	рівень	значення	рівень		
Коефіцієнт фінансової незалежності ($K_{авт.}$)	0,549	В	0,532	В	0,567	В	0,550	0,018
Коефіцієнт фінансової залежності ($K_{зал.}$)	0,450	С	0,463	С	0,430	С	0,448	-0,019
Коефіцієнт забезпеченості ВОЗ (K_o)	0,128	В	0,123	В	0,371	В	0,207	0,243
Коефіцієнт самофінансування ($K_{самоф.}$)	1,221	В	1,150	В	1,318	В	1,230	0,097
Коефіцієнт загальної ліквідності ($K_{заг.лік.}$)	1,509	С	1,634	С	2,095	В	1,746	0,585
Коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{шв.лік.}$)	0,837	В	0,946	В	1,408	В	1,064	0,571
Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{абс.лік.}$)	0,065	Н	0,075	Н	0,124	С	0,088	0,059
Рентабельність сукупних активів ($P_{сук.ак.}$)	0,055	Н	0,089	С	0,264	В	0,136	0,209
Рентабельність власного капіталу ($P_{вл.кап.}$)	0,101	С	0,167	С	0,465	В	0,244	0,365
Ефективність використання активів для виробництва продукції ($E_{ак.}$)	0,532	Н	0,659	Н	0,680	Н	0,624	0,148

Примітка: В – високий рівень фінансового потенціалу; С – середній рівень фінансового потенціалу; Н – низький рівень фінансового потенціалу.

Джерело: розраховано за даними [1].

Середнє значення коефіцієнта фінансової незалежності у 2013–2015 рр. було на рині 0,55 пункту, що говорить про його високе значення і позитивний вплив на фінансовий потенціал аграрних підприємств. Незначне зниження відбувалося у 2014 р. відносно попереднього року до рівня 0,532 пункту, тоді як загальна динаміка була позитивна. Коефіцієнт фінансової залежності протягом аналізованого періоду знизився на 0,019 пункту, але зберігав середній рівень фінансового потенціалу за даним індикатором, досягнувши найменшого значення у звітному році 0,43 пункту. Значення коефіцієнта забезпеченості власними оборотними засобами найвищого рівня досягнув у 2015 р. – 0,371 пункту, що показує значну частку оборотних активів, яка забезпечується за рахунок власних засобів. Відповідні позитивні динамічні коливання були характерними і для коефіцієнта самофінансування, рівень якого у 2013 р. складав 1,221 пункту, а у 2015 р. досягнув значення 1,318 пункту.

Динаміка коефіцієнтів ліквідності, яка охопила індикатори загальної, швидкої та абсолютної ліквідності, залишилася позитивною (рис. 1). Звернемо увагу, що

детально проаналізуємо рівень фінансового потенціалу аграрних підприємств, які було включено до вибіркової сукупності, у 2013–2015 рр. (табл. 3). Встановлено, що в середньому за вибірковою сукупністю аграрних підприємств Херсонської області спостерігається високий рівень фінансового потенціалу. Окрім переважної більшості індикаторів, середнє значення фінансового потенціалу було за показником коефіцієнта абсолютної ліквідності.

Таким чином, у середньому значення індикаторів вибіркової сукупності аналізованих аграрних підприємств Херсонської області свідчать про високе значення фінансового потенціалу (рис. 2). Так, коефіцієнт фінансової незалежності становить в середньому у 2013–2015 рр. 0,664 пункту. Високим значення характеризується коефіцієнт самофінансування – 10,493 пункту, що відзначає високий рівень можливостей господарюючих суб'єктів здійснювати свою діяльність без використання залучених коштів. За показником ефективності використання активів для виробництва продукції виявлено середнє значення індикатора, що досить наближене до його ви-

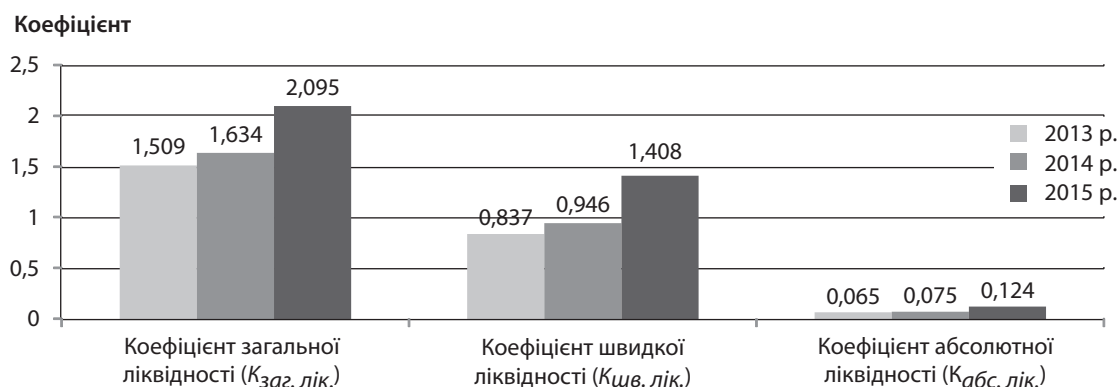

Рис. 1. Динаміка коефіцієнтів ліквідності аграрних підприємств Херсонської області

Джерело: розраховано за даними [1].

Таблиця 3

Динаміка індикаторів фінансового потенціалу аграрних підприємств Херсонської області, що увійшли до вибіркової сукупності

Найменування показника	Рік						У середньому	Відхилення	Рівень фінансового потенціалу
	2013		2014		2015				
	значення	рівень	значення	рівень	значення	рівень			
$K_{авт.}$	0,639	В	0,642	В	0,712	В	0,664	0,073	Високий
$K_{зал.}$	0,235	В	0,286	В	0,242	В	0,254	0,007	Високий
$K_{заб.}$	0,559	В	0,514	В	0,446	В	0,506	-0,112	Високий
$K_{самоф.}$	7,455	В	7,145	В	16,878	В	10,493	9,424	Високий
$K_{заг.лік.}$	6,113	В	10,053	В	12,838	В	9,668	6,725	Високий
$K_{шв.лік.}$	1,546	В	2,930	В	3,767	В	2,747	2,221	Високий
$K_{абс.лік.}$	0,159	С	0,442	С	0,192	С	0,265	0,034	Середній
$P_{сук.ак.}$	0,123	В	0,152	В	0,174	В	0,150	0,052	Високий
$P_{вл.кап.}$	1,621	В	1,372	В	2,763	В	1,919	1,142	Високий
$E_{ак.}$	0,946	В	2,339	В	1,465	В	1,583	0,519	Високий

Джерело: розраховано за даними вибіркової сукупності аграрних підприємств Херсонської області.

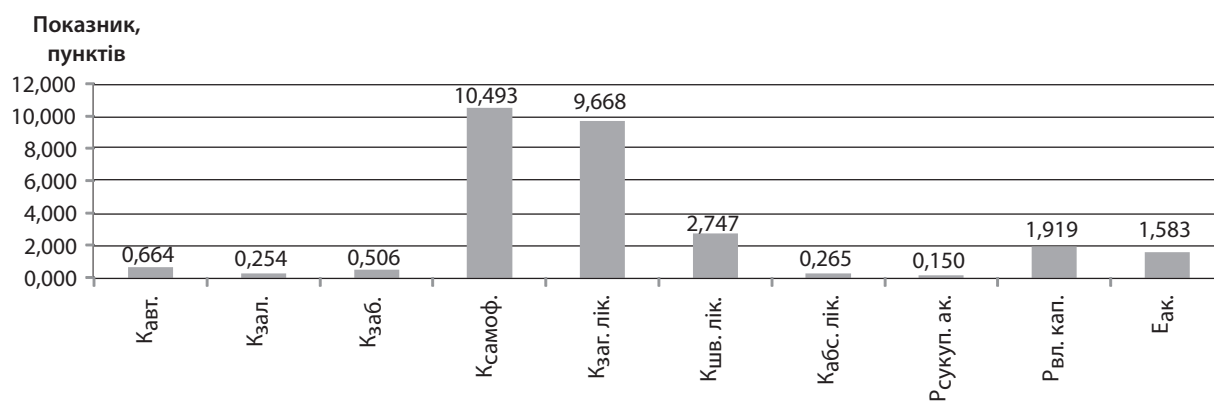

Рис. 2. Середній рівень показників фінансового потенціалу аграрних підприємств, що увійшли до вибіркової сукупності

Джерело: розраховано за даними вибіркової сукупності аграрних підприємств Херсонської області.

сокого рівня, а саме – 1,583. Крім того, високим виявився показник рентабельності власного капіталу – 1,919. Тобто вкладений власний капітал характеризувався досить високою нормою прибутку, що виступає запорукою високого фінансового потенціалу аграрних підприємств Херсонської області, що увійшли до вибіркової сукупності досліджуваних суб'єктів.

Зосередимо увагу на деяких окремих аграрних підприємствах, що увійшли до вибіркової сукупності аналізованих господарюючих суб'єктів Херсонської області. Так, підприємство № 1 протягом аналізованого періоду відзначилося низьким рівнем фінансового потенціалу за індикаторами коефіцієнта фінансової автономії (середнє значення 0,002), коефіцієнта фінансової залежності (середнє значення 0,264), коефіцієнта швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності (табл. 4).

Виявлено загальну динаміку в даного господарюючого суб'єкта, що свідчить про зниження фінансового потенціалу, рівень якого в цілому можна характеризувати як середній. Про зменшення фінансового потенціалу свідчить різке зниження коефіцієнта самофінансування на 3,4 пункту протягом досліджуваного періоду, тоді як загальний його рейтинг залишається високим. Також знижується коефіцієнт загальної ліквідності: від 4,073 у 2013 р. до 2,229 у 2015 р. Тоді як рентабельність власного капіталу збільшилася значення на 0,405 пункту.

Натомість високим можна класифікувати значення фінансового потенціалу аграрного підприємства № 2 вибіркової сукупності господарюючих суб'єктів галузі Херсонської області (табл. 5).

За більшістю досліджуваних індикаторів було отримано високий результат показників. Низький рівень був характерний для коефіцієнта фінансової залежності, середнє значення якого становило 0,089, а найвище

значення було у 2015 р. – 0,139 пункту. Рентабельність сукупний активів знизилася свій рейтинг від високого рівня у 2013 р. (0,2 пункту) до середнього (0,09 пункту), втративши протягом аналізованого періоду 0,11 пункту. Найбільше падіння значення показників фінансового потенціалу аграрного підприємства № 2 отримало за коефіцієнтом самофінансування, значення якого у 2014 р. складало 19,1, а в наступному році знизилася на 5,3 пункту. Також загрозна тенденція характерна для коефіцієнта загальної ліквідності, найвище значення якого було у 2014 р.

Низький рівень фінансового потенціалу був характерним для аграрного підприємства № 7. Високий рівень індикаторів був притаманний за рентабельністю власного капіталу та рентабельністю сукупних активів (середнє значення яких становило відповідно 2,405 та 0,203). Зазначимо, що за рентабельністю власного капіталу помітне значне падіння у 2015 р. до рівня 1,727, тоді як у попередньому році вона становила 3,388.

Також середнім можна назвати фінансовий потенціал аграрного підприємства № 8. Протягом досліджуваного періоду збільшується коефіцієнт фінансової незалежності (на 0,118 пункту), коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами (на 0,243 пункту) та рентабельність власного капіталу (на 0,317 пункту). Натомість знижується коефіцієнти самофінансування (від 1,900 у базовому році до 1,415 у звітному році) та швидкої ліквідності (на 0,187 пункту).

Висновки

Отже, фінансовий потенціал аграрних підприємств Херсонської області за переважною більшістю індикаторів був найвищим у 2015 р., а протягом 2013–2014 рр. мав середній рівень. Встановлено, що аграрні підприємства Херсонської області мають низький рівень

Таблиця 4

Динаміка індикаторів фінансового потенціалу аграрного підприємства № 1

Найменування показника	Рік						У середньому	Відхилення	Рівень фінансового потенціалу
	2013		2014		2015				
	значення	рівень	значення	рівень	значення	рівень			
$K_{авт.}$	0,004	Н	0,001	Н	0,001	Н	0,002	-0,003	Низький
$K_{зал.}$	0,156	Н	0,305	Н	0,329	Н	0,264	0,174	Низький
$K_{заб.}$	0,754	В	0,572	В	0,551	В	0,626	-0,203	Високий
$K_{самоф.}$	5,414	В	2,274	В	2,036	В	3,241	-3,378	Високий
$K_{заг.лік.}$	4,073	В	2,334	В	2,229	В	2,879	-1,844	Високий
$K_{шв.лік.}$	0,243	Н	0,000	Н	-0,007	Н	0,079	-0,250	Низький
$K_{абс.лік.}$	0,001	Н	0,000	н	-0,002	н	0,000	-0,003	низький
$P_{сук.ак.}$	0,230	В	0,130	В	0,120	В	0,160	-0,110	Високий
$P_{вл.кап.}$	0,606	В	0,995	В	1,011	В	0,871	0,405	Високий
$E_{ак.}$	1,955	В	1,447	С	1,475	С	1,626	-0,479	Середній
Загальний рівень фінансового потенціалу:									Середній

Джерело: розраховано за даними вибіркової сукупності аграрних підприємств Херсонської області.

Динаміка індикаторів фінансового потенціалу аграрного підприємства № 2

Найменування показника	Рік						У середньому	Відхилення	Рівень фінансового потенціалу
	2013		2014		2015				
	значення	рівень	значення	рівень	значення	рівень			
$K_{авт.}$	0,920	В	0,950	В	0,861	В	0,911	-0,060	Високий
$K_{зал.}$	0,080	Н	0,050	Н	0,139	Н	0,089	0,060	Низький
$K_{заб.}$	0,942	В	0,983	В	0,300	В	0,742	-0,642	Високий
$K_{самоф.}$	11,570	В	19,129	В	6,189	В	12,296	-5,380	Високий
$K_{заг.лік.}$	17,269	В	60,495	В	7,092	В	28,285	-10,178	Високий
$K_{шв.лік.}$	0,798	В	3,837	В	0,512	В	1,715	-0,286	Високий
$K_{абс.лік.}$	0,442	В	3,109	В	0,395	В	1,315	-0,047	Високий
$P_{сук.ак.}$	0,200	В	0,080	С	0,090	С	0,123	-0,110	Середній
$P_{вл.кап.}$	0,476	В	0,632	В	0,675	В	0,594	0,199	Високий
$E_{ак.}$	2,283	В	1,665	В	1,721	В	1,890	-0,562	Високий
Загальний рівень фінансового потенціалу:									Високий

Джерело: розраховано за даними вибіркової сукупності аграрних підприємств Херсонської області.

рентабельності сукупних активів та власного капіталу, а також негативну динаміку ефективності виробництва продукції. Натомість аналіз власного капіталу, як одного із джерел формування фінансового потенціалу аграрних підприємств Херсонської області, встановив, що існуюча висока позитивна динаміка засвідчує можливість його зміцнення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Головне управління статистики в Херсонській області. URL: <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Забедюк М. С. Особливості формування та функціонування фінансових систем зарубіжних країн. *Економічний форум*. 2015. № 1. С. 202–207.
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» № 319-VIII від 9.04.2015 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): монографія. 2-ге вид. Київ: КНЕУ, 2006. 240 с.
6. Прокопенко Н. С. Проблеми і перспективи управління банківським кредитуванням підприємств аграрного сектора. *Фінансовий простір*. 2014. № 3. С. 169–176.
7. Стецюк П. А., Гудзь О. Є. Управління кредитоспроможністю підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Облік і фінанси*. 2014. № 3. С. 110–116.
8. Танклевська Н. С. Концептуальні основи формування фінансової політики розвитку сільського господарства країни. *Вісник Севастопольського ГТУ*. 2012. Вип. 130. С. 35–39.
9. Танклевська Н. С. Методика формування концепції фінансової політики розвитку агропідприємств регіону. *Облік і фінанси*. 2008. № 4. С. 38–41.
10. Чуницька І. І. Фінансові ресурси як базис формування фінансового потенціалу. *Економіка та держава*. 2007. № 5. С. 29–31.

Науковий керівник – Танклевська Н. С., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Херсонського державного аграрного університету

REFERENCES

- Chunytka, I. I. "Finansovi resursy yak bazys formuvannya finansovoho potentsialu" [Financial resources as the basis of the financial capacity]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 5 (2007): 29-31.
Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
Holovne upravlinnia statystyky v Khersonskii oblasti. <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>
[Legal Act of Ukraine] (2015). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
Oparin, V. *Finansova sistema Ukrainy (teoretyko-metodolohichni aspekty)* [The financial system of Ukraine (theoretical and methodological aspects)]. Kyiv: KNEU, 2006.
Prokopenko, N. S. "Problemy i perspektyvy upravlinnia bankivskym kredyтуванням pidpryiemstv ahrarnoho sektora" [Problems and prospects of Bank lending to the agricultural sector]. *Finansovyi prostir*, no. 3 (2014): 169-176.
Stetsiuk, P. A., and Hudz, O. Ye. "Upravlinnia kredyitospromozhnistiu pidpryiemstva: teoretychni ta praktychni aspekty" [Management of solvency of the enterprise: theoretical and practical aspects]. *Oblik i finansy*, no. 3 (2014): 110-116.
Tanklevska, N. S. "Kontseptualni osnovy formuvannya finansovoi polityky rozvytku silskoho hospodarstva krainy" [Conceptual bases of forming the financial policy of development of agriculture in the country]. *Visnyk Sevastopolskoho HTU*, no. 130 (2012): 35-39.
Tanklevska, N. S. "Metodyka formuvannya kontseptsii finansovoi polityky rozvytku ahrapidpryiemstv rehionu" [The method of formation of the concept of financial policy of development of agricultural enterprises of the region]. *Oblik i finansy*, no. 4 (2008): 38-41.
Zabediuk, M. S. "Osoblyvosti formuvannya ta funktsionuvannya finansovykh system zarubizhnykh krain" [Features of formation and functioning of the financial systems of foreign countries]. *Ekonomichnyi forum*, no. 1 (2015): 202-207.